

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Codului Electoral nr. 1381/1997 (republicat în Monitorul Oficial al
Republicii Moldova, 2017, nr. 451-463, art. 768)
(nr. 14 din 27.01.2021)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și comunică următoarele.

I. Observații generale

1. Proiectul este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament în conformitate cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Conform notei informative proiectul de lege are scopul „de a institui prevederi clare cu privire la obligativitatea băncilor de a deschide contul cu mențiunea „Fond electoral” pentru concurenții electorali și grupurile de inițiativă, după caz; prezenta mecanisme clare de intervenție și impunerea de sancțiuni din partea autorităților competente în cazul unui eventual refuz din partea băncilor și introducerea unor prevederi speciale legate de litigiile ce au ca obiect deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral”. În acest sens se propune completarea Codului electoral nr. 1381/1997 cu un articol nou 41¹ intitulat „Aspecte specifice privind deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral””.

Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art. 66 din Constituție.

Totodată, remarcăm că pe lângă faptul de „precizare” a normelor ce vizează deschiderea „Fondului electoral”, prin prezenta inițiativă se propune atenuarea, mai bine zis ne aplicarea față de beneficiarii acestor fonduri a unor prevederi din Legea nr. 308/2012 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Ținem să menționăm că, prevederile art. 5-8 din Legea nr. 308/2012 instituie anumite măsuri de precauție privind clienții, precum și evaluarea riscurilor de spălare a banilor

și de finanțare a terorismului și abordarea bazată pe risc. Dat fiind faptul că asigurarea transparenței privind finanțarea campaniei electorale este un aspect vulnerabil al procesului electoral, considerăm că neaplicarea rigorilor menționate față de contul „Fond electoral” și beneficiarii acestuia va poziționa deținătorii acestuia într-o situație inechitabilă în raport cu alți clienți ai băncii, iar netransparența privind sursele de proveniență, lipsa necesității de justificare și/sau confirmare a provenienței mijloacelor vărsate poate atrage anumite abuzuri și ilegalități

2. Referitor la procedura de înaintare spre examinare în Parlament, atenționăm că:

- ținând cont de obiectivul prezentului proiect de lege, de prevederile art. 41¹ alin. (2), în mod special, obiectăm necesitatea avizării proiectului dat de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;

- potrivit art. 47 alin. (6) din Regulamentul Parlamentului, la proiectul de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate, precum și rezultatele consultărilor publice. Considerăm necesar de consultat Banca Națională a Moldovei, precum și băncile comerciale care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova pe marginea subiectului abordat.

- la fel, Comisia Electorală Centrală urmează a se expune prin avizul său asupra normelor prezentului proiect de lege.

Pentru asigurarea unui grad sporit de transparență, avizele autorităților enumerate mai sus se vor publica pe paginile web oficiale ale acestora, dar și pe pagina web oficială a Parlamentului.

3. Conform art. 58 din Regulamentul Parlamentului proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

II. Observații de ordin tehnico-juridic.

1. Titlul proiectului de lege necesită a fi conformat exigențelor tehnicii legislative, precum și la prevederile art. 42 din Legea nr. 100/2017.

2. În temeiul prevederilor art. 51 din Legea nr. 100/2017 numerele articolelor 1 și 2 din structura proiectului de lege se vor scrie cu cifre romane.

3. Conform art. 36 alin. (3) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202/2017 *„băncile dispun de independență juridică, operațională, financiară și administrativă față de orice persoană, inclusiv față de Banca Națională a Moldovei, Guvern și de alte autorități ale administrației publice, dacă legislația nu prevede altfel. Nicio persoană nu poate îngreuna independența băncilor, nu poate influența organele de conducere în exercitarea funcțiilor, nu poate interveni în activitatea vreunei bănci, cu excepția executării unor obligații sau împuterniciri specifice prevăzute de legislație. În acest context remarcăm contradicția dintre norma citată și*

prevederile **art. 41¹ alin. (1)** din proiect prin care se instituie obligația băncilor de a deschide cont „Fond electoral”.

4. La art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 este stabilit că: a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație; b) într-o frază este exprimată o singură idee. Astfel, obiectăm necesitatea revizuirii normei de la **art. 41¹ alin. (2)** și conformarea acesteia la exigențele tehnicii legislative menționate.

4.1. Tot aici recomandăm excluderea din conținutul normei date propoziția „*La deschiderea acestui cont bancar nu se vor aplica prevederile art. 5, 6, 7, 8 ale Legii nr. 308/2012 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.*” Prezenta normă contravine prevederilor ce se conțin în Legea nr. 308/2017, dar și prevederilor din Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, ratificată de Republica Moldova, prin Legea nr. 165/2007, care instituie angajamente pentru Republica Moldova, de garantare a măsurilor de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, care țin să contribuie la asigurarea securității statului și au drept scop protejarea sistemului național financiar-bancar.

5. Cu referire la norma **art. 41¹ alin. (3)** atragem atenția la prevederile secțiunii nr. 2 din Capitolul 12 al Codului electoral nr. 1381/1997 intitulată „Răspunderea pentru încălcarea legislației electorale”. În cazul în care norma propusă la **alin. (3)** va fi acceptată, băncile o să fie pasibile de răspundere în baza rigorilor stabilite. Prin urmare, expunerea separată (într-un alt articol din Cod) a normei privind răspunderea băncilor este inoportună.

6. Normele de la **alin. (4)** și **alin. (5) art. 41¹** din proiect reproduc prevederile art. 71-74 din Codul electoral nr. 1381/1997, unde sunt reglementate „Contestațiile privind organizarea și desfășurarea alegerilor”. În vederea respectării exigențelor art. 54 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 100/2017 prin care se recomandă evitarea tautologiilor juridice propunem excluderea acestora din conținutul articolului 41¹.

7. Remarcăm că după conținutul său norma **art. 41¹** din prezentul proiect de lege mai curând reprezintă un conglomerat de idei (obligația de deschidere a contului, interzicerea de a refuza, scutirea de supraveghere a contului, răspunderea băncilor, examinarea contestațiilor) concertate într-un singur articol. Totodată, remarcăm că, normele statuate în conținutul articolului poartă un caracter ambiguu fapt ce poate atrage aplicări eronate și interpretări abuzive.

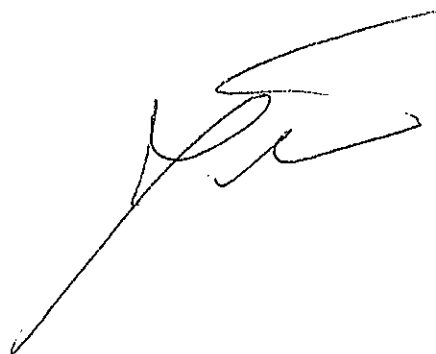
Menționăm că, obligativitatea respectării normelor de tehnică legislativă la elaborarea actelor normative este constatată de Curtea Constituțională printr-un șir de hotărâri. Astfel, prin HCC nr. 26/2016 (§ 51), HCC nr. 2/ 2018 (§ 45) și HCC nr. 6/ 2019 (§ 39-41), Curtea a reținut că la

elaborarea unui act normativ **legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate**. Prin hotărârile menționate mai sus Curtea a subliniat că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și **să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică**. Astfel, Curtea Constituțională a reținut că previzibilitatea și claritatea constituie elemente indispensabile ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

8. În ceea ce privește termenul de intrare în vigoare a proiectului de lege stabilit la **Articolul 2** din proiect menționăm norma art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 unde este stabilit că *„actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării”*.

9. În contextul celor expuse supra obiectăm necesitatea revizuirii detaliate a textului proiectului de lege, întru ajustarea conținutului acestuia la exigențele normelor tehnicii legislative și prevederile Legii nr. 100/2017.

Concluzionând cele expuse, recomandăm autorilor examinarea posibilității retragerii prezentului proiect de lege, normele acestuia fiind contrare principiului libertății contractuale, dar și necorespunderii acestuia cu cadrul normativ în vigoare referitor la prevenirea și spălarea banilor și finanțării terorismului.

Ion Creangă,
Șef Direcție

ex. Elena Geru
tel. 820-580